

ŠIANDIEN IR RYTOJ

AMERIKOS vyriausybė pas-
kutiniom dienom pradėjo bijo-
ti, kad Tchang Kai Shekas ne-
pradėtų invazijos į Kiniją.

Šitokia Baltųjų Rūmų defe-
tistinė politika Tolimuose Ry-
tuose, ypač kai pasklido gan-
dai, kad Amerika ruošiasi pri-
pažinti komunistinę Kiniją, su-
silaukė tūkstančius protesto
laiškų.

Kodėl Kennedžio vyriausybė
staiga išsigando kinų naciona-
listų planų? Tchang Kai Shekas
juk kasmet kartoją, kad lais-
vinsias Kiniją.

Bet šį kartą yra ženklų, kad
pasiruošimai daromi rimtai.
Tchang Kai Shekas paskelbė
įvedęs naujus mokesčius ir
padidinęs karinį biudžetą.
Formozoj vyksta pagreittintas
kariuomenės lavinimas ir
Amerikos žvalgyba patyrė
apie padarytus ginklų užpir-
kimus, kurie nebūtų reikalingi,
jei nebūtų ruošiamasi invazi-
jai...

Yra dar ir kitų ženklų.
Tchango partijoje Kounmian-
ge atsirado grupė, kurie prie-
šinasi invazijai ir kalba apie
pasilikimą Formozoje. Tad
bet koks neveiklumas leistų
tai grupei išaugti.

*

PAGALIAU, Tchangas iš-
vystė diplomatinę veiklą, kuri
nesutampa su Amerikos linija.
Jo agentai pataria Laosą gy-
nybos ministeriui nesutikti su
neutralios vyriausybės suda-
rymu.

Yra žinoma, kad į Kiniją da-
bar parašiuojama žymiai
daugiau agentų, negu bet kada
anksčiau ir Formozos aukso
ištekliai smarkiai sumažėję,
nes agentai su savimi gabenasi
auksą komunistų valdininkų
papirkimui.

Tchangas stengėsi įrodyti
Washingtonui, kad badas ir ko-
munistinio režimo užsimotų
planų nepasisiekimai beveik
sugriovė režimą. Užtektų ma-
žo paspaudimo ir visas komu-
nistinis pastatas sugriūtų,
kaip kortų namelis.

Tad kodėl dabar nepabandy-
ti to mažo paspaudimo? - klausi-
a Tchangas. - Amerikai ne-
reikės kištis į konfliktą, nes
Formozoj užtenkamai yra iš-
lavintų karių tokiai invazijai.

*

MILIJONAI žmonių Kinijo-
je, kurie neapkenčia Mao re-
žimo, dabar nedrįsta rodyti
savo pasipriešinimo, kol ne-
pamatys kontinente atsiradus
prieškomunistinę jėgą.

Kennedy neranda argumen-
tų tokiam Tchangui aiškinimui
paneigti. Jis vis tebetiki, kad
Mao turi neginčijamą valdžią
Kinijoje ir kol ten neatsirado
rezistencijos grupė, nenori
nieko girdėti apie invaziją.
Bet jis žino, kad Amerikai
būtų sunku išlikti neįsivėlus
į konfliktą ir kas būtų, jei
Tchangas būtų teisus ir be
Amerikos pagalbos laimėtų
mūšį.

ŽINIOS IŠ VISUR

• Pakėlus maisto kainas,
darbininkas Sov. Sąjungoje
privalo dirbti apie 5 valandas,
kad nusipirktų 1 svarą sviesto,
kai JAV — 42 minutes su mi-
nimaliu atlyginimu, 4 valan-
das už mėsos svarą, gi JAV —
46 minutes.

• JAV senatoriai, pradžioje
nubalsavę nutraukti paramą
komunistų valdomoms valsty-
bėms, atleido kiek varžtus, da-
bar jau leisdami (Jugoslavijon
ir Lenkijon) siųsti savo maisto
perteklių.

• Iki Alžiro nepriklausomy-
bės paskelbimo numatoma, kad
800,000 prancūzų persikels į
Prancūziją.

• Neabejotini ekonominiai
sunkumai rytų bloko valstybė-
se vistik leido pareikšti ben-
drame komunikate, kad "pa-
saulio socialistinė sistema už-
tikrintai žengia į neabejotiną

DIRVA

Nr. 67

Birželis-June 11, 1962

Cleveland, Ohio

Nesustabdoma vienybės eiga

**NORS PASKUTINIS MACMILLANO-DE GAULLE SU-
SITIKIMAS NIEKO NEIŠAIŠKINO, JIS NEDAUG IR
PAKENKĖ, NES ŠIANDIEN NĖRA JEGOS, KURI PA-
JĖGTŲ SULAIKYTI KAD IR SUNKŲ BEI SKAUSMIN-
GĄ, TAČIAU KARTU IR SEKMINGĄ EUROPOS VIE-
NIJOMOSI PROCESĄ.**

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Užpereito šeštadienio po-
pietę netoli Paryžiaus esan-
čioje Chateau de Champs
pilyje, kadaise priklausu-
siai garsiajai madame Pom-
padour, buvo susitikę D.
Britanijos ministeris pirmi-
ninkas Harold Macmillan ir
Prancūzijos prezidentas
Charles de Gaulle. Iš visko,
kas pereinę savaitę buvo
paskelbta apie tą susitiki-
mą, atrodo, kad ten buvo
p a d e m o n s t r u o t a s k l a s i š k a
diplomatijs, kurią galima
suvesti į vieną sakinį: lie-
žuvis duotas tam, kad pa-
slėpus mintis. Atrodo, kad

New York Times bendra-
darbis C. L. Sulzberger bu-
vo visai teisingai susitikimo
išvakarėse prileidęs, kad jis
gali praeiti kaip... kurčių-
jų dialogas. Kiekvienas kal-
ba savo ir visai nesirūpina
išgirsti kitą.

Sulzberger primena, kad
kai prieš metus Paryžių apl-
ankė prezidentas Kennedy,
ten buvusi irgi panaši situ-
acija. Kalbėta buvo labai
mandagiai, aštrių klausimų
išvengta, bet kai presiden-
tas Kennedy išvažiavo, pre-
zidentas de Gaulle galvojo,
kad amerikiečiai jam padės

įsigyti atominių ginklų,
nors to jis įsakmiai ir nē-
prašė. Vietoje to, amerikie-
čiai susitarė su britais dėl
bendrų atominių bandymų
Ramiojo Vandenyno Kalėdų
salose, kurie dabar ir vyks-
ta. Po to prancūzų ameri-
kiečių ir britų santykiai
buvo blogesni negu kada
nors buvo.

Ir dabar per paskutinį
Macmillano — de Gaulle
pašnekėsi buvo iš abiejų pu-
sių vengta, jei patikėti vi-
siems oficialiems ir neofi-
cialiems pranešimams, kal-
bėti apie atominius ginklus.
Kalbėta buvo apie "Europos
Bendrąją Rinką", į kurią D.
Britanija norėtų įstoti. Tuo
reikalu formalios derybos
vedamos Belgijos sostinėje
Brusselyje. Macmillanas ir
de Gaulle turėjo išsiaiškinti
tik kai kuriuos principinius
klausimus, su kuriais bus
susidurta Brusselyje. Ko-
kią kainą prancūzai parei-
kalau iš britų už įsileidimą
į "Bendrąją rinką"? De
Gaulle nedavė atsakymo į
tą britams degantį klausimą.
Tačiau abi valstybės
galvos išsiaiškino, kad jos
pageidautų ne glaudžios
Europos valstybės apjun-
giančios federacijos, bet
daugiau palaidos konfede-
racijos formos. Tai atrodo
ir buvo vienintelis dalykas,
dėl kurio pasireiškė nuo-
monių vienodumas. Tačiau
politinis susivienijimas yra
tik antras žingsnis, pir-
miausia reikia susitarti dėl
dalyvavimo "bendroje rin-
koje" arba, konkrečiai kal-
bant, dėl to, kad D. Brita-
nija atsisakytų atskirų pre-
kybinių ryšių su Kanada,
Australija ir N. Zelandija.
Dėl to dabar labai lėtai de-
ramasi Brusselyje.

Bet nepaisant to, dėl ko
valstybės galvos gali susi-
tarti ar ne, pati jungtinės
Europos idėja yra jau pri-
brendusi gimti ir ji "Bend-
rosios rinkos" pasisekimų
skatinama turės gimti, vi-
sai vistik, ar kai kurie po-
litikai norės jai priešintis,
ar ne. Kai kuriems ameri-
kiečių stebėtojams atrodo,
kad europiečiai dabar per-
gyvena tą patį, ką Amerika
savo nepriklausomybės pra-
džioje prieš porą šimtų me-
tų. Žinoma, toks vaizdas yra
labai paviršutiniškas. Eu-

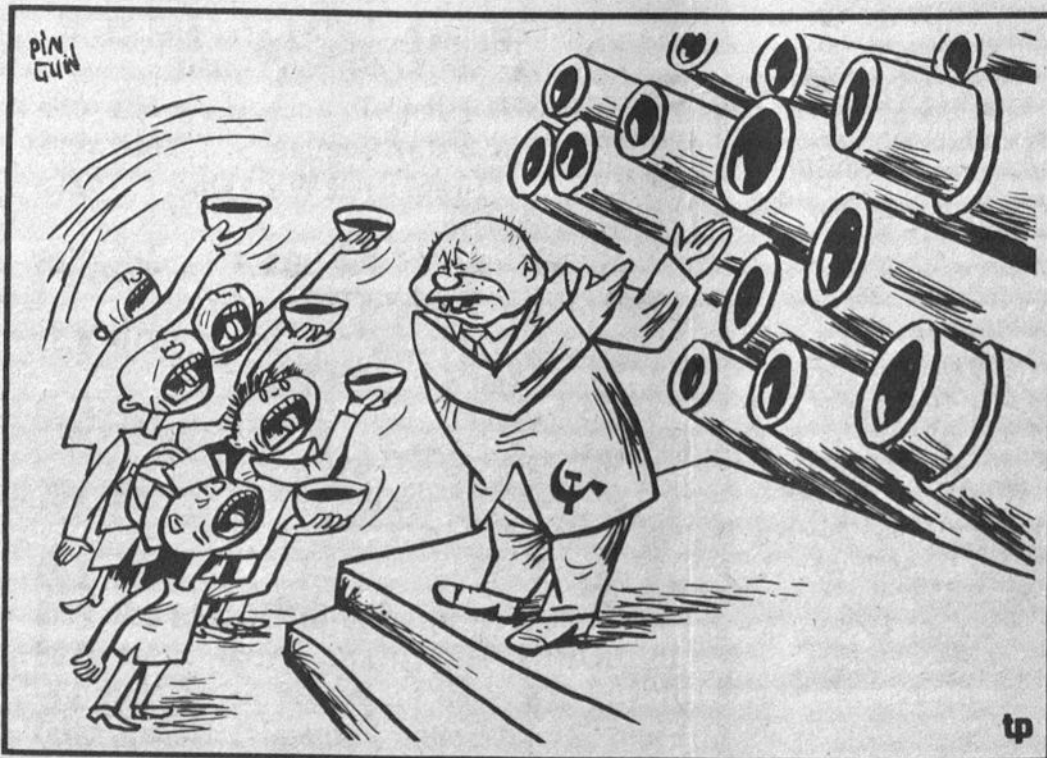
UŽSISAKĖ PER DIRVĄ A.SMETONOS MONOGRAFIJĄ

Lietuvos Pasiuntinys be
Washingtono užsisakė pre-
zidento A. Smetonos mono-
grafiją. Ministeris J. Kajec-
kas, prisiųsdamas čekį, pra-
šo laikyti Pasiuntinybės
prenumeratą. Tai pirmoji
monografijos prenumerata
per Dirvą. Tikimės, kad šiuo
pavyzdžiu paseks ir daugelis
kitų institucijų ir asme-
nų.

pergalę taikioje ekonominėje
konkurencijoje su kapitaliz-
mu".

• Nauji pasisekė bandymai
apeiti Berlyno sieną, pabėgant
į Vakarus iššaukė piktą Mask-
vos reakciją, lydimą naujų
protestų ir grėšinių.

• Laose artėjama prie neu-
tralios vyriausybės sudarymo
dviems princams sutikus gy-
nybos ir vidaus reikalų minis-
terijas atiduot neutralie-
siems.

-- Gėdinkitės!.. Ar nematote, kad aš turiu kitas burnas užkimšti...

Jaunoji solistė Irena Stankūnaitė

IRENA STANKŪNAITĖ NAUJOJI DAINOS MENININKĖ

Birželio 1 d. Irena Stankūnai-
tė oficialiai užbaigė Julliard
Aukštąją Muzikos Mokyklą New
Yorke, gaudama akademinių diplo-
mą ir kvalifikuotos dainos meni-
ninkės vardą. Ta proga buvo jai
surengtas staigmenos vakaras
Lietuvių Laisvės salėje Lindene,
N.J. aukštojo mokslo užbaigtu-
vėms atžymėti. Dalyvavo gausus
lietuvų būrys. Visi džiaugėsi jos
laimėjimais.

Pasaulinio garso Aukštoji Jul-
liard Muzikos Mokykla priima tik
gabiausius studentus pagal labai
kruopštų kandidatų patikrinimą.
Paprastai į šią mokyklą patenka
tik apie 10% visų norinčiųjų ir
pusę sudaro užsieniečiai.

Atidžiai ir kruoščiai dirbdama,
ji šioje mokykloje praleido šeše-
ria metus. Papildomuosius pe-
dagoginius dalykus išėjo Hunter
ir New York City kolegijose. Šiuo
metu studijas gilina ir mokslą tęs-
ia Master degre įsigyti. Be to,
balsą lavina pas garsiąją Miss
Gelda, operos dainininkų mokyto-
ją, kuri Irenai žada labai šviesią
ateitį.

Irena gimė 1940 m. kovo 18 d.
Sao Paulo mieste, Brazilijoje.
1949 m. vienuolių pranciškonų pa-
dedami, Stankūnai atvyko į JAV.
Apsistojo Homestead, Pa., pas
kun. Vasiliauską. Jo pagalbos dė-
ka Irena pradėjo mokytis baletu ir
muzikos vietinėje Carnegie Hall
mokykloje.

1953 m. Stankūnai atvyko į
New Jersey ir apsistojo pas Jo-
ną Liudvinaitį.

1957 m. ji atstovavo Lindeno
High School All State mokinių

ropos ūkis, politinės aspira-
cijos yra daug daugiau
komplikuotos negu buvo 13
nuo D. Britanijos atsiskyr-
usių kolonijų. Tik 2. D. ka-
ras ir jo pasėkos sudarė to-
kias sąlygas, kurios įgalino
pagalvoti apie vienybę, o
ūkinis "Bendros Rinkos" pa-
sisekimas jau nebeleidžia
grįžti atgal.

Šiandien yra tokia būklė,
kad kiekvienas kraštas, pa-
sitraukęs iš Bendrosios Rin-
kos, automatiškai susidurtų
su tokiais dideliais ūkiniais
sunkumais, kad tai negalė-
tų neatsiliepti atskiroms pilie-
čio kišeni. Už tat vyriausy-
bė, kuri tai siūlytų, negalė-
tų pati pergyventi tokio
pasiūlymo. Tat yra vilties,
kad nepaisant visokių nuo-
monių priešingumų, politi-
nių siekių, niekas negalės
sustabdyti prasidėjusio vie-
nijomosi proceso. Net ir
Chruščiovo kolliojimasis,
kuris turint galvoje jo paties
sunkumus — sviesto
kainą Sovietų Sąjungoje
pakelta 25%, mėsos — 30
%, pilnai suprantamas.

koncerte - Atlantic City, Mosque
teatre - Newark ir Algiers Ho-
tel - Miami, Florida. 1959 m.
rugsėjo 20 d., prel. J. Balkūno
pakviesta ir prof. J. Žilevičiaus
rekomenduota, solo dainavo Car-
negie Hall, New Yorke ir kalėdi-
nėje programoje Columbijos uni-
versiteto auditorijoje.

Išėjusi savo tėvelio Juozo Stan-
kūno muzikos mokyklą, trejus me-
tus mokėsi pas pianistą Aleksą
Mrozinską, o 1956 m. įstojo į gar-
siąją Julliard Muzikos Mokyklą,
New Yorke. Irena dėl savo gabu-
mų, darbštumo ir malonaus būdo
mokykloje įsigijo gerą vardą ir
pagarbą ne tik iš kolegų studen-
tų, bet ir iš mokytojų personalo.
Ji buvo gero studijozo pavyzdys
visiems. Dėl to jai š.m. balandžio
7 d., mokykla davė progą pasi-
rodyti savo rečitaly net su 18
įvairių vokalių kūrinų. Šiame
tų rugsėjo mėn. iškilmingai ati-
darant Lincoln centre naujais pas-
tatyta Filharmonijos koncertų
salė, Julliard mokyklos choras
atliko Mahlerio simfoniją su New
Yorke Filharmonijos simfoniniu
orkestru, diriguojant Bernstein.
Čia Irena yra pakviesta dainuoti
jau ne kaip studentė, bet kaip
dainininkė su geru atlyginimu.

Be gausaus studijinio darbo, ji
visada rado ir randa laiko pasi-
švęsti ir lietuvių tautiniams rei-
kalams, padėti ten, kur jos pa-
gelba yra reikalinga. Pav., ji mo-
ko Lindeno šeštadieninėje mo-
kykloje vaikus dainuoti ir vado-
vauja jų chorui. Taip pat niekada
neatsako savo pagalbos bet ko-
kiems lietuvių parengimams ir
šventėms. Ir šiuo metu jau yra
pasižadėjusi dalyvauti Philadel-
phijoje rengiamame Maironio mi-
nėjime ir Newark įvykstančiame
Susivienijimo Lietuvių Ame-
rikoje kongreso koncerte.

Baigiant šią trumpą Irenos nu-
eito mokymosi ir pažangos kelio
apžvalgą, norėtumė baigti autori-
tetingais, muzikos kritiko prof.
J. Žilevičiaus žodžiais, parašy-
tais Dirvoje po jos pasirodymo
Amerikos Lietuvių Tautinės Są-
jungos Elizabetho skyriaus de-
šimtmečio koncerte. Tada, baig-
damas jos koncerto aprašymą,
padarė šias išvadas:

"Irena Stankūnaitė, baigianti
aukštuosius muzikos mokslus, pa-
sirodė kaip subrendusi solistė.
Jos balsas jaunas, sodrus, lyri-
nio skambesio, plačios apimties,
pajėgus. Moka puikiai kontroliuo-
ti balsą, neveržomai pasineria į
meninę išpildymo sritį. Kolora-
tūrinio balso struktūra įgalina ją
laisvai naudotis aukštaisiais gar-
sais. Gražiai ištaria ir pilnai su-
pranta lietuviškosios dainos dvasi-
ą ir būdą. Ji parodė gerą ope-
rinės arijos apvaldymą, kolora-
tūrinio balso sugebėjimus ir vi-
sišką savo subrendimą."

Sveikindami jaunąją daininin-
kę, linkime ištvermės, pasišven-
timo ir didžios ateities meno aukš-
tybės, būti pavyzdžiu būsimosioms
mūsų kenčiančios tėvynės
kartoms. (jv)

Vargonininkų jubiliejinis koncertas

Birželio mėn. 3 d. Marijos Aukšt. mokyklos salėje Chicagoje įvyko A.L.R.K. Vargonininkų Sąjungos jubiliejinis koncertas. Šiuo koncertu sąjunga paminėjo savo aukstinę 50 metų įsikūrimo sukaktį. Koncertą tenka skaityti labai gerai pavykusiu.

Koncerto programą atliko Vyry Operos choras, Dainavos ansamblis, moterų choras, Lietuvių Vyčių choras, Al. Stephens ansamblis ir parapijų chorai. Iš viso koncerte dalyvavo apie 300 balsingų dainininkų. Taigi šis koncertas buvo tartum mažoji dainų šventė, kuri meniškų požiūriu geriau pavyko kaip didžioji dainų šventė, kuriose labai daug išviršinės demonstracijos, bet mažai meno. Šiam koncertui jungtiniai chorai buvo gerai pasiruošę, dainininkai dainavo su ūpu ir pakilimu, o dirigentams labai sklandžiai pavyko apvaldyti dainininkų masę.

Chorui diriguoti buvo pakviesti iš Waterbury Conn. kompozitorius A. Aleksis, iš Los Angeles B. Budriūnas ir Chicago vietiniai dirigentai: Al. Stephens, dr. L. Šimutis jr. ir A. Gečas.

Koncertą solo dainomis praturtino ir pajūrinio P. Bičkienė, kuri šį kartą labai nuotaikingai su gera dikcija ir ekspresija muzikaliai padainavo V. Kavacko, B. Dvariono ir V. Jakubėno dainas. Didelį publikos pritarimą susilaukė A. Brazis, kuris sodriu baritonu padainavo: L. Šimutis "Palikta Šalis", Jakubėno - "Ežerėlis" ir Kačanauskos - "Patekė Aušrinė". Taip pat malonu buvo klausytis Genovaitės Giedraitienės dainavimo. Ji turi gerai išlavintą balsą. Arijos iš operos "Romeo ir Juliette" parodė gerą koloratūrinį sopraną. Gaila, kad solistė, kuri turi savo praeitį didelių nuopelnų Chicago muzikiniame gyvenime, dabar rečiau pasirodo. Savo laiką be jos neapsieidavo nė vienas vaidinimas.

Koncerto klausytojai visus solistus labai šiltai įvertino ir jie buvo priversti bisuoti.

Atskirai tenka paminėti koncerto malonią staigmeną - tai moterų trio, kurį sudarė: Alina Giedraitienė, Genovaitė Maczys ir Genovaitė Peškienė. Kiek man yra žinoma, jos išėjo labai gerą dainavimo mokyklą pas Alice Stephens ir mokytojos didelis nuopelnas, kad šios solistės, turinčios labai gerą balsinę medžiagą, taip darniai įsijungė į puikų menišką trio, Kiekviena iš jų dainuojant, niekur neišsiskyrė ir sudarė malonų darnų vienetą. Puošnius tautiniai kostiumai ir laikysena scenoje sudarė malonų vaizdą. Mūsų įvairių minėjimų ir koncertų rengėjai turėtų nepamiršti šio meniškio vieneto.

Mišriam chorui dirigavo: A. Aleksis, B. Budriūnas ir L. Šimutis, jr., o vyrų chorui - A. Gečas, moterų chorui - A. Stephens. Visi dirigentai savo uždavinį atliko labai gerai. Ypač malonu buvo stebėti Alfonso Gečo dirigavimą, kuris kiek rečiau pasirodo viešumoje. Jis neatsilikė nuo savo kolegų, prityrusių senų dirigentų, ir savo uždavinį atliko labai gerai. Žinoma, nepaslapstis, kad choristai daugiau mėgsta temperamentingesnį ir rafi-

Vargonininkų Sąjungos jubiliejiname koncerte mišrus choras diriguojamas Broniaus Budriūno. Prie piano J. Byanskas.

V. A. Račkausko nuotrauka

nuotesnį dirigavimą, tačiau tokių dirigentų turime labai nedaug. Koncerto programa buvo per daug išstesta. Ruošiant koncertus rengėjams pravartu smulkiau apskaičiuoti programos laiką. Šio koncerto programos būtų pilnai užtekę dviem koncertams.

Solistams ir chorams labai vykusiai akomponavo muzikas Jonas Byjanskas. Vakarų programą pravėdė A.L.R.K. Vargonininkų Pirmininkas Antanas Giedraitis.

Šią progą tenka priminti mūsų vargonininkų didelius nuopelnus

lietuviybės išlaikymo dirvoje Amerikoje anksčiau ir dabar. Jie neapsiriboja vien pareigomis bažnyčioje, bet daugelis jų parapijinėse mokyklose dėsto dainavimą mūsų jaunumenei ir meilę lietuvių dainai bei muzikai. Taip pat jiems priklauso ir nuopelnas dėl lietuviškų chorų, ansamblių organizavimo.

Lietuvių visuomenė šio aukstinio jubiliejaus proga reiškia pagarbą ir dėkingumą mūsų lietuviškos kultūros puoselėtojams - Amerikos vargonininkams.

(na)

Kelios pastabos 'Naujienu' korespondentui Detroite

Gegužės 19 d. Detroito Korpi Neo-Lithuania Henrose viešbutyje minėjo savo 39-tąsias sukaktuves. Į sukaktuves buvau pakviestas. Jose dalyvavau. Man buvo suteikta proga sukaktuvinių pasveikinti. Tai ir padariau. Nustebau, skaitydamas "Naujienu" korespondento Detroite korespondenciją atspausdintą "Naujienu" puslapiuose gegužės 28 d., kuri skamba sekančiai:

Pro patria ar pro partija?... "... nežinau kieno vardu čia kagiškis dr. Stepas Biežis ir "Vilties" b-vės vardu dr. Vladas Ramanauskas. Visi kalbėtojai linkėjo neolituanams dirbti lietuviybės ir Lietuvos laisviniu darbą. Taigi, pagal šūkį - tėvynei, pro patria. Visi, išskiriant dr. Ramanauską. Labai keistai (jei nepasakyti - užgauliai) nuskambėjo dr. Vl. Ramanauskos "linkėjimai": "Jūs su laukia Tautinė Sąjunga ir 'Dirva' Užtat ateikite į Tautinės Sąjungos darbuotojų ir 'Dirvos' bendradarbių eiles nedelsdami, nes anksčiau ar vėliau jūs turėsite tai padaryti..."

Gerai nesupratau tik, ar dr. Vl. Ramanauskas grasino tik naujai į korporaciją priimtiems, ar visiems ten buvusiems neolituanams, ar gal visai publikai, šimtainei išsipuošusių visokio amžiaus ir visokių pažintų žmonių, kantriai posėdžio pabaigos belaukiančių? Idomu, kokias sankcijas dr. Vl. Ramanauskas žada taikyti tiems, kurie "anksčiau ar vėliau" nei į tautininkų partiją, nei į jų organą neateis? Šiaip ar taip, dr. Vl. Ramanauskos bandymas tautininkų partiją lyginti su tėvyne, buvo tikras nesupratimas..."

Toje žinutėje yra tik viena tie-

sa, būtent, kad aš sveikinau sukaktuvinių. Sveikinau sukaktuvinių "Vilties" Draugijos ir "Dirvos" vardu, turėdamas pilnus įgaliojimus.

Visi kiti padaryti toje žinutėje pareiškimai, liečiant mano asmenį, yra perdėtai neteisingi.

Nieko panašaus man neteko skaityti Detroito korespondento žinutėje "Drauge", arba Detroito korespondento žinutėje "Dirvoje" apie tą pačią šventės eigą. Ir ilgokai pabuvus šventės pobūvyje, man neteko išgirsti ko nors panašaus nei iš sukaktuvinių, nei iš svečių išskyrus pritarimą ir padėką. Kad visuomenė ir Detroito "Naujienu" korespondentui būtų aiškiau, štai kaip sukaktuvinių buvo pasveikinti "Vilties" Draugijos ir Dirvos vardu:

"Gerbiamas Prezidiume, Malonūs Solenizantai!

Laimingi esate, po didelių pastangų, po didelio atlikto darbo, atgimę čia, Amerikoje. Netikėtai gimėte, bet ir gražias atžalas išleidote ir, sakyčiau, tartum gėles pabėrėte po visą Ameriką. Ir, štai, čia visi matėme, vėl išleidote dvi gražias, jaunas atžalas.

Eidami su savo šūkiu Pro Patria - už Tėvynę, už Tautą už Valstybę, - dar Lietuvoje Jūs gražiai darbuotės. Valstybės egzistencija okupanto laikinai sustabdyta. Štai dabar Jūs šūkis "Pro Patria" Jums uždeda ypatingas pareigas, Tautiškumas pavojuje! Gelbėkite jį!

Kreipiuosi į atžalas, į jaunimą. Jūs gi esate būsimi lietuviškumo ir tautiškumo nešėjai! Į jus atkreipė akis visos lietuviškos organizacijos.

Jei į Jus žiūri Tautinė Sąjunga,

EUROPOS TRAGEDIJA (7)

Ginklai už lašinius

Lenkų Tėvynės Armija, apie kurią Stalinas paniekinančiai atsiliepia, sukilimą pradėjo su labai menku ginklų kiekiu:

1000 karabinių, 500 automatinų šautuvų, 3700 pistoletų, 25000 rankinių granatų, 7 sunkiais kulkosvaidžiais ir 6 lengvais kulkosvaidžiais (L. Aimmerer, 63 Tage von Warschau, Die Welt, 1957. 8.24).

Lenkai neturi nei tankų, nei sunkiųjų ginklų. Sukilimo metu jie bando apsiginkluoti iš vokiečių, tačiau jau ir prieš sukilimo pradžią vokiečiai buvo pagrindiniai ginklų tiekėjai Tėvynės Armijai.

1943 metų vasara.

Sunkus pripraktavusių uniformų, batų ir prasto tabako dūmų tvaikas slėgia centrinės Varšuvos geležinkelio stoties salę.

Vokiečių kareiviai snūduriuoja ant medinių suolų. Raudonojo Kryžiaus seserys dalina skystį, vadinamą kava, ir limonadą. Vienoje kėrtėje pora grandinių lošia skatą. Prie kito stalo lošiamas uždraustasis "dvidešimt vienas".

Vieni su atostogų liudijimais kišenėse laukia traukinių į Vokietiją, kiti grįžta atgal. Tai matoma iš jų veidų. Jie prisilęgi, tylūs. Frontas dar toli, kažkur apie Vitebską ir Smolenską, bet už poros dienų jie jau bus ten - pūve.

Jie drebdami spausis prie žemės, sukaukus Stalino vargonams, dusliai sproginėjant granatoms. Nuo pirmojo šūvio vėl atgis tai, ką tris atostogų savaites jie galėjo pamiršti. Vėl prsidės baimė dėl gyvybės, lengvo sužeidimo - "tėvynės šūvio" viltis, laukimas kažkokio stebuklo, kuris ištrauktų juos iš tos klampynės.

Kaip jie pavydi antrajai grupei! Tiems, kurie dar tik vyksta

tai taip pat į Jus žiūri ir tie, kurių vardu aš Jus šiandien sveikinu: Ateikite į Vilties Draugijos eiles, ateikite į Dirvos puslapius. Vistiek anksčiau ar vėliau Jūs turėsite visa tai perimti.

Jūsų 39 metų sukakties proga, Vilties Draugijos ir Dirvos vardu aš linkiu Jums našaus darbo lietuviško tautiškumo baruose."

Vladas L. Ramanauskas
Vilties Draugijos Pirmininkas.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th 4.95
 2. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
 3. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
 5. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
 10. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Pranciškonų lietuvių gimnazijos Kennebunkporte 1962 m. abiturientai su gimnazijos vadovais ir svečiais. B. Kerbelienės nuotrauka

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laiškūnas, R. Mickevičius, V. Rastenis ir St. Santvaras.

atostogų. Su savo storaisiais "fiurerio paketais" kuprinėse.

Antai, vienas toks laimingasis sėdi prie baro, prieš stiklą su keisto skonio skysčiu. Ketvirtaisiais karo metais jau nieko kito nėra. Iš kur gi paimti? Na, kas žino kanalus, tas ir ketvirtaisiais karo metais dar gyvena gerai. Varšuvos juodojoje rinkoje galima gauti visko, pradedant prancūzišku konjaku ir baigiant šilkinėmis kojineis bei tikra kava.

Namo važiuojančiam kareivėliui pakanka gabalo sviesto arba lašinių, kad galėtų pastiprinti liesas tėvynės maisto normas. Senesnio amžiaus grandinis ten, kėrtėje, jau tokį gabalą pasirūpino pustomsėse geležinkelio stoties salėje. Jis jau žino kelią. Tūlas spekuliantas prisiliejo prie jo, vos tik praėjus kontrolę, kuri tikrina atostogų liudijimus ir kitus dokumentus.

Kamerad, - tyliai pašnibždėjo spekuliantas, - gal tau reikia lašinių, sviesto ar kiaušinių? O gal nori gauti merginą, labai gera mergina, graži figūra?

Grandinis sušnibždėjo atgal: - Kiek zlotų prašai už lašinius?

Kamerad, - tikino lenkas, - zlotai nebeberi. Ar tu neturi pistoleto. Gal rankinių granatų? Kam jas tau gautis namo? Moku gerą kainą: viena rankinė granata - vienas svaras sviesto.

Grandinio galvoje sukasi mintys:

"... rusiškas pistoletas kuprinėje... iš karo grobio... niekas nežino.. norėjau parvežti berniukui dovanų.. bet namie jie neturi užtenkamai valgyti... jei mane pagautų... už pistoletą tikrai gausčiau svarą lašinių... spiaut į viską... ka lenkas su tuo pistoletu padarys..."

Grandinis nežymiai apsidairo. Arti nematyti karinės policijos. - Gerai, - sako jis pusbalis, nežiūrėdamas į spekuliantą. - Kur turi lašinius?

- Einam!

Grandinis abejoja. Ar netempiamas į spąstus? Jis jau nekarat girdėjo, kaip vokiečių kariai Varšuvoje dingdavo be pėdsako.

- Tau nereikia bijoti, - ramina lenkas. - Aš esu rimtas prekybininkas.

Ir lenkas tikrai yra rimtas pirkėjas. Grandinis grįžta geležinkelio stotin su lašinių pilnu duonmaišiu. Šį kartą viskas gerai pavyko. Patenkintas užsidėga cigarete.

Metais vėliau tie pistoletai bus nukreipti į jo tautiečius.

Mirtį buvo galima pigiai pirkti vadinamoje generalinėje gubernijoje - už porą svarų lašinių, už gabalą sviesto, už keletą kavos pupelių. Užtat juo daugiau turėjo pardavinėti gyvybes Varšuvos katilų pakliuvusieji.

(Bus daugiau)

Pradėk vasarą su J. Gliados knyga IKARO SONATA. Pas visus knygų pardavėjus

KREMLIUS TO NEMĖGSTA

Prezidentas Kennedy, kalbėdamas West Pointo karo akademijoje, Kremlui davė suprasti, kad ruošiamasi karui ne visai pagal Maskvos planus. Jo pareiškimas, kad naujai akademią baigusius karininkus laukia ne be to karo strategija apie kurią skaitoma istorijos knygose, bet kad esą galimybių susidurti su dar nepatirtais, nepasiskelbtais karo šešėliais, naudotais tik partizaniniuose susidūrimuose ir sukilimuose. Panašius ir kitokius pareiškimus jau komentuoja JAV spauda.

JAV spaudos kolumnistai, pasigavę prezidento Kennedžio žodžius ir faktus apie kariuomenės "specialių dalinių" apmokymą armijos ir aviacijos globoje, daro toli einančias išvadas, kaip, pvz., Albert E. Prudence, sakydami, kad JAV nusisuko nuo totalinio, atominio karo strategijos į spaudimą. Sovietų valdomose teritorijose. Tokio taktikos pakeitimo įrodymu esąs greitas perkėlimas karinių pajėgų į Thailandą ir Pietų Vietnamą.

Tas pats kolumnistas mano, kad Maskvoje susirinkę komunistų vadai bene pirmą kartą pokario istorijoje rado save pastatytus prieš piktą kapitalistų pokštą: "išlaisvinimo kovų" strategijos vadovėlyje komunistai randa išplėstą lapą, kuriuo pasinaudodami kapitalistai gali iki šiol naudoti komunistų strategiją panaudoti pačių komunistų pagrobtose šalyse.

JAV reiškiasi stipri, tuo tarpu privačių asmenų, kontroliuojama grupė, vadinama "amerikonų saugumo taryba", kuri ypatingai pabrėžia reikalą paspausti komunistus jų skaudžiausiose vietose. Tos skaudžiosios vietos be Raud. Kinijos, į kurią jau ne vieną kartą Chiang Kai-Shekas prašė JAV leidimo iškelti koją, bent pabandyti, yra Albanija ir Kuba. Taip bent mano tos tarybos biuletenyje Edgar A. Mowrer. Nuvertimas Castro būtų pirmuoju žingsniu, kad sustabdžius komunizmo plėtimosi ir neutralizmo vystymosi Vak. hemisferoje. Gi Europoje apginkluoti tremtiniai nesunkiai susidorotų su Enver Hoxha režimu Albanijoje, sovietams vengiant įsivelti į didelį karą, kad jį išgelbėjus, gi Raud. Kinijai iš viso nepajėgiant jo apginti.

Tokie du pasisekę išlaisvinimo aktai iš karto pakeistų pasaulio vaizdą. Toks pasikeitimas praskintų kelią tolimesniams Rytų Europos išlaisvinimui. Satelinės sovietų valstybės, okupuoti Pabaltijos kraštai, esą, šauktųsi Vakarų paramos, Sov. Sąjungai galvojant, kad pasipriešinimas laisvės kovoms sukeltų totalinį karą.

A. E. Prudence galvoja, kad tų svajonių išsipildymo tenka dar palaukti. Bet nepaneigiamu faktu lieka tai, kad JAV armijos specialūs daliniai jau yra Europoje, sudaryti iš vyrų, kalbančių atitinkamomis Rytų Europos tautybių kalbomis, žinančių vietos papročius ir okupuotų kraštų terena.

Kad karui ruošiamasi, rodo viešai skelbiami valstybių biudžetai. Kad toje ruošoje yra taktinių pakeitimų, rodo, kad dar gyvi vienur kitur generaliniai štabai. Bet — tremtinio akimis žiūrint — privačių asmenų išvados ir sugestijos vis dar yra užtemdytos Budapesto įvykių, Poznanės ir Rytų Berlyno bandymų patirties.

Kremlui tokie taktikos pakeitimai gal ir ne prie širdies. Bet iki šiol ir ten dėl to nuogastauti dar nebuvo daug pagrindo.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Detroito lituanistinės mokyklos 1962 m. abiturientai su klasės mokytoju Pr. Zaranka. Sėdi iš kairės: Aldona Čiunkaitė, Birutė Sirutytė ir Birutė Marčiukaitė. Stovi: Žibutė Zaprackaitė, Vyt. Polteraitis, A. Kaupas, mokytojas Pr. Zaranka, Alg. Ratnikas, P. Kvietys ir Virginija Griciūtė.

J. Gaižučio nuotrauka

ĮDOMI ASMENYBĖ — ĮDOMŲ RAŠTAI

HENRIKAS ŽEMELIS

Neseniai iš spaudos išėjusi antroji B. Railos knyga "Iš pasakenduso pasaulio" — publicistikos rinkinys — yra verta ne vien kartinio dėmesio ir pastabų, nes, kaip ir autoriaus asmuo, taip ir jo raštai visuomet sukelia kontraversinį visuomenės reagavimą. Bus įvairių nuomonių, palankių ir nepalankių, bus vėl progą palūškinti iš įvairių pusių lietuvišką susiraizgiusį gyvenimą, bet smarkiai abejoju, ar bus prieita prie vienos bendros išvados: pagiriančios ar paniekinančios šią knygą.

Tokia B. Railos asmenybė ir tokie yra jo raštai, kurie vieniems sukelia pagarbą ir pasididžiavimą, o kitiems — pasmerkimą ir pašaipą.

Vieni jį laiko neišsenkamu naujų idėjų skelbėju, kiti — eiliniu avantiūristu. Vieni jį laiko produktingiausiu ir realiausiu mūsų gyvenimo įvykių fiksuotoju, kiti — eiliniu lietuviškos vienybės drumstėju. Vieni jį laiko neišsenkamos energijos ir tikros žurnalistikos atstovu, kiti — šiaip sau geltonos spaudos gamintoju. Vieni jį laiko vieninteliu supratusių lietuviškos rezistencijos tikslus ir mokėjusių tai perduoti ginčiuose pasakendusiai emigracinei visuomenei, — kiti kaip tik jį laiko kone visų lietuviškų reikalų išdaviku...

Tas priešingybės mes galėtumėm skaičiuoti iki begalybės. Tačiau jei galima būtų tų kraštutinumų temperatūrą numušti iki normalaus galvojimo laipsnio ir panaudoti kultūringame pasaulyje įprastą mąstą, — aš noriu tikėti, kad absoliuti dauguma pakeltų rankas ir pripažintų, jog Bronys Raila nuo pat pirmųjų tremties dienų buvo aktyviausias, produktyviausias ir visuomet šviežiomis idėjomis persisunkęs lietuvis žurnalistas, kuris su savo aštria kūrybine plunksna praturtino lietuvišką politinį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, darydamas tikslus jo įvertinimus, ir svarbiausia, jo pareikštos mintys, kritika ir pasiūlymai nepaseno net dabar, kai pasirodė tų įdomių minčių santraukos knygo-

se ir nepasens tada, kai mūsų vaikaičiai juoksis iš tėvėlių šposų ir vaidų darytų vis tautos ir valstybės vardu.

Jo paliestų temų platumas yra neaprežiamas. Jis reaguoja į kiekvieną mūsų gyvenimo reiškinį, ar būtų naujos knygos pasirodymas, ar naujo menininko iškilimas, ar mūsų lietuviškos emigracijos išsilaikymo problema, ar vidaus politinių ginčų reikalai, ar pagaliau tarptautinė politika — B. Raila reagavo visuomet nauju ir šviežiu žodžiu.

Prisiminkime tik tuos ilgai besitęsiančius mūsų politinius ginčus, valdžių sudarymą, ginčą su diplomatais, dėl ko buvo bene daugiausia išlieta rašalo, paskleista piktų žodžių ir apkaltinimų ir kas jau dabar su ironijos šypsena slenka užmirštin, kaip prisiminimas apie mūsų politinį nesubrendimą... B. Raila buvo vienas iš aktyviausių anų ginčų dalyvis ir jis pasakė tada tą tiesą, kurios šiandien nepripažinti nedrįstų nei paskutinis fanatikas.

Imkime krašto reikalus ir mūsų rezistenciją. Kiek čia būta apgailėtino nesusipratimo, piktos valios ir nedovanotų klaidų, kurios dar ilgas metus atsilieps mūsų tautos ateičiai! B. Raila suprato tikrosios rezistencijos prasmę ir jis čia pasirodė ne tik kaip žurnalistas, bet ir didelis organizacijos žmogus. Lietuvių Rezistencinės Santarvės vardas yra tampriai surištas su B. Railos darbais ir raštais. Žurnalas Santarvė buvo jo didžiulį pastangų ir minčių vaisius.

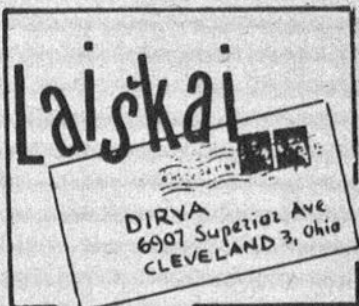
Pagaliam, jo taip mėgiamos "akimirksnių kronikos" — tai tikrieji žurnalistinės plunksnos šedevriukai, kur lengvu stiliumi ir tikra širdies kalba B. Raila per ilgus metus išliejo daug gražių minčių, džiaugsmo ir ašarų. Tos kronikos atsirado dar Vokietijoje, tuo laikuėjusiam laikrašty "Mintis". Jis buvo pirmasis jų sunta-

nytojas ir laikui bėgant "Minties" įdomiausia ir stipriausia skiltis, apie kurią vėliau susispietė stipriausios mūsų žurnalistinės pajėgos: A. Greimas, J. Cicėnas, Pulgis Andriušis, V. Trumpa, L. Dovydenas, A. Rūkas, B. Gražulis ir kt.

B. Raila yra tikras mūsų palaidos žurnalistų profesijos atstovas, kuriam šis titulas mūsų tarpe taip degraдуotas raidiškai priklauso, nes jis atstovauja tikrą laisvos spaudos ir žurnalizmo supratimą. Jo stilius yra literatūrinis, vietomis aštrus ir dažnai persunktas humoru. Jis skelbia savo mintis aiškiai ir bekompromisniai. Dar daugiau. Jis yra žurnalistas visa galva išaugęs iš visų kitų ne tik savo kūrybiniu sugebėjimu perduoti mintis, kelti problemas ir ieškoti sprendimų, bet su dideliu žinojimo bagažu tas pačias problemas perstatyti tokioj ryškioj ir naujoj formoj, jog kiekvienas jo straipsnis, kritika, ar jo mėgiamos akimirksnių kronikos dvelkia neišsenkamu šviežumu ir patrauklumu.

Tie, kurie yra įpratę skaityti Brolių Grimmų pasakas, arba tie, kurie galvoja mažiausiai 20-30 metų pasenusiomis sąvokomis, beabejo, dažnai B. Railos straipsniais pasipiktina, nes tie jo straipsniai priverčia užmąstyti pabusti, daug tariaimai nusištovėjusių tiesų persvarstyti ir kartais nejučiomis užsidegti tuo pačiu entuziazmu ir meile paprastam kraštui... Tokia jau yra autoriaus asmenybės išskirtinoji ypatybė, jo didžioji dovana ir palaima.

Džiugu, kad jis sugalvojo tuos nesuskaitomus žurnalistinius žodžius sutraukti į knygas, kurios, tikrai taps istorija — tikras pamiršusio gyvenimo veidrodis. Ir gal, autoriaus žodžiais, "...tamsiųjų įėgų užmigdytoji lietuviška karalaitė vieną dieną sulauks jauno ir narsaus karžygio, kuris, nugalėjęs visas pakelės kliūtis, ją paibučiuos ir vėl pažadins naujam gyvenimui."

AR REIKIA DŽIAUGTIS?

Atrodo, reikėtų sutikti su A. Rukšėno (Dirva Nr. 61) tvirtinimu, kad tautybė yra įgimta savybė ir todėl kiekvienas žmogus yra tuo, kuo jis gimė, nepaisant, ar jis to nori ar ne, ir nepaisant, ar jis yra mokslininkas ar eilinis "žemės artojėlis". Ir todėl nėra ypatingo pagrindo džiaugtis, kad tas ar kitas išlieka lietuviu. Bet gi praktikoje taip nėra. Tautybė kiekviename žmoguje gali būti išugdyta arba visai sutrpyta. Šimtus pavyzdžių galėtume pacytuoti, kurie šį tvirtinimą paremtų. Todėl yra pagrindo džiaugtis kiekvienu lietuviu, kuris išlieka sąmoningu lietuvių tautos nariu.

A. Rukšėnas toliau dėsto, kad, nepaisant, ar lietuvis yra didelio ar mažo pajėgumo, jo tautinis sąmoningumas yra lygiai sveikintinas, taip kaip ir jo nutautėjimas yra lygiai apverktinas. Su šiuo tvirtinimu negalima sutikti.

Jei stambaus kalibro menininkas, mokslininkas ar politikas išlieka sąmoningu lietuviu, tai turime pagrindo džiaugtis daugiau negu tuo atveju, kai lietuvišką sąmonę išlaiko eilinis pilietis, be ypatingų kvalifikacijų, mokslo ar sugebėjimų. Galima išvardinti sekančias priežastis.

1. Mokslininkui, menininkui, politikui yra daug lengviau "išplaukti į tarptautinius vandenis" ir niekad negrįžti prie tėviškes krantų. Kai tuo tarpu kasdienybės rutinoj pasinėrusiam tautiečiui vietos klubas ar parapija yra pakankamai stiprus ryšiai, kurie jį prilaiko prie lietuviško kamieno.

2. Didelio pajėgumo asmuo, apsisprendęs už lietuviškumą, traukia, tarsi magnetas, eiti tuo pačiu keliu ir tam tikrą mūsų visuomenės dalį. Gi jo pasitraukimas iš lietuviško judėjimo gali nutraukti su savim ir tuos, kurie į jį žiūrėjo kaip į savo idealą ar herojų. Eilinio piliečio ši traukiamoji jėga yra žymiai mažesnė į vieną ar į kitą pusę. Todėl ir tenka reikšti mažiau džiaugsmo ar liūdesio dėl jo vienokio ar kitokio apsisprendimo.

Nenoriu būti suplastas klaidingai. Reikia džiaugtis kiekvienu, kuris apsisprendžia ugdyti lietuviškas vertybes. Bet daugiau džiaugsmo reikia reikšti tada, kai tokį sprendimą padaro daug žadanti asmenybė.

R. Kezys
New York

niausiems bendradarbiavimo Dirvoje išlaidoms padengti ir bendradarbių klubas galėtų sėkmingiau veikti.

Šitoks visuomenės pritarimas ir baliaus pasisekimas leidžia Dirvos bendradarbiams Chicagoje dabar, jau su entuziastingu pasitikėjimu į pasisekimą, įvesti Chicagoje tradicinį Dirvos spaudos balių ir ruošti jį kasmet vis tą patį gegužės mėnesio pirmąjį šeštadienį Western Ballroom patalpose. Klubas valdyba jau dabar imasi žygių užtikrinti salę tai dienai ir praryti kitas organizacijos rezervuoti tą vakarą Dirvai.

V. R. Račkauskas

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

• Laisvės Kovų Dainos, LNF išleistos knygos visais reikalais kreiptis į E. Čekienę, LNF pirm., 87-80 96 St., Woodhaven 21, N. Y.

Be to, New Yorke galima knygą įsigyti per L. Tamosaitį, 90-34 78 St., Woodhaven 21, N. Y.; J. Kiaunę, 180-24 Grand Central Parkway, Jamaica 32, N. Y. ir A. Daunį, 18 Cedar St., Syosset, L. I., N. Y.

DIRVOS SPAUDOS BALIUS TRADICIJA CHICAGOJE

Neseniai Chicagoje susirinko Dirvos bendradarbių klubo valdybos ir Dirvos spaudos balius rengimo komisijos narių grupė galutinai suvesti sąskaitas ir pasidalinti įspūdžiais iš gegužės 5 dienos, Western Ballroom patalpose, įvykusio Dirvos spaudos balius.

Kaip žinia, tas balius buvo paskubomis suruoštas ir todėl buvo visiškai pagrįstai baimintis dėl jo nepakankamo išreklamavimo bei pasisekimo.

Tačiau balius rezultatai buvo geresni, negu kas nors iš rengėjų buvo drisęs tikėtis. Pirmiausia, piniginiai balius davė žymaus pelno, kuriam atidaryta speciali

sąskaita Kazanausko vadovaujamam, Mutual Federal Savings and Loan Association banke, Chicagoje.

Kita, ir tai svarbiausia, Dirvos bendradarbiai pajuto stiprią moralę paramą iš didelio skaičiaus į balių atsilankiusių svečių, kurie nesiskystėję nei pinigų nei pagyrimo bendradarbių užsimotiemis darbams Dirvoje. Keletas svečių buvo ypatingai dosnūs, už ką bendradarbiai jaus visada didelių padėką. Atrodo, kad niekad nebus pakankamai padėkotojonių, kurios Bronės Paplėnienės vadovaujamos, negailėjo nei išlaidų nei darbo, kad tik balius pasisektų, atsirastų lėšų būti-

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia vakarinėt, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

MIRĖ MARIJA ALEKSANDRŪNIENĖ

Birželio 1 d. losangeliečius lietuvius sukrėtė liūdna žinia. Mirė Marija Aleksandrūnienė, sulaukusi vos 31 metų amžiaus. Skundėsi ji galvos skausmais. Buvo nuvežta į ligoninę ir ten, nėligos priežastį nustatyti nespėjus, į ketvirtą dieną mirė. Gimusi buvo Lietuvoje, Vilkaviškyje.

Velionė Los Angeles gyveno su vyru Vytautu Aleksandrūnu, kuris čia aktyviai dalyvauja organizaciniame ir visuomeniniame gyvenime. Yra Tautinių namų bendrovės pirmininkas, A. L. Tautinės Sąjungos veikėjas, Korp! Neo-Lithuania narys, SLA kuopos narys ir kit. Čia pat gyvena ir mirusios tėvai Martynas ir Ona Sumantai ir jų jauniausioji duktė Onutė, susijedavusi su inž. Arvydu Vaišniu iš Waterbury, Conn.

Losangeliečiai labai jautriai atsiliepė į šią nelaimę. Tokia greita jauno žmogaus mirtis lygu nelaimei. Labai daug buvo lankytojų koplyčioje ir keliasdešimt gėlių vainikų supo mirusios Marijos karstą. Birželio penktą — darbo diena, tačiau prieš išlydint mirusiąją į kapines šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje pamaldose dalyvavo neįprastas didelis būrys žmonių.

Lietuvos konsulas Dr. J. Bielskis su žmona lankė mirusiąją koplyčioje, dalyvavo pamaldose ir kartu keliavo į Kalvarijos kapines keliasdešimt automobilių vilkstynėje, kuri susidarė iš nepaprastos daugybės mirusiosios palydovų.

Šv. Kazimiero parapijos vikaras kun. Vališka gedulingas pamaldas laikė bažnyčioje ir laidotuvių apeigas atliko kapinėse. A. L. Tautinės Sąjungos skrybiaus pirmininkas A. Mažeika ir Tautinių namų bendrovės atstovas A. Latvėnas kapinėse pasakė trumpą atsisveikinimo žodį ir pareiškė viešą užuojautą mirusiosios vyriui Vytautui ir Sumantų šeimai. (k)

A. A. MARIJA ALEKSANDRŪNIENĖ

PRIE MARIJOS ALEKSANDRŪNIENĖS KAPO

Dar viena jaunos gyvybės žvaigždė užgeso... Staigiai, netikėtai — kaip žaibas iš giedro dangaus sukrėtė mus visus didžiu liūdesiu Los Angeleje... Pačiame gyvenimo gražume, vyro, tėvų, sesers nuosirdžiai mylima, taip neatsiejama brangi ir artima...

Šviesių pavasario žiedų žydėjime Marija paliko mus ir — tyliais dvasių žingsniais nuėjo į amžinybę...

Kaip nuostabiai trapi yra žemiškoji būtis! O kokie skaudūs ryšiai sujungia mus šeimos ir kaimynystės šiltame draugiškume! Ir todėl kruvina žaizda sugėlia negailingų smūgiu nukerta vieno iš mūsų gyvybę!

Marijos asmuo buvo tas, kuris ilgai nepamirštamas. Tai taip dažnai gyvenime sutinkamų dvasios budėtojų krikščioniškas veidas. Jinai, jaunutė moteris, nepasimetė, kaip daugumas mūsų miesto blizgučių triukšme, ji išlaikė stiprų savitumą ir nuolat išilgėjęs gilesnių dvasios šaltinių.

Su ja pabendraujau kiek ilgiau vos gal trejetą kartų. Ir tuo ji mane patraukė išskirtiniu charakterio grynumu: koks santūrus natūralumas! kokia rami, paprasta ir sykiu savigariška elgsena! Joje nebuvo nė lašo to triukšmingo tuštumo, nė to miestieško gudravimo, kuris taip įprastas mūsų aplinkos mandagiame nuosirdume.

Per eilę metų sukantis po mūsų inteligentinę visuomenę, Marytė buvo beveik pati pirmoji mano su-

tikta jauna moteris lietuvaitė, kuri be jokios pareigos ar profesinės naudos, o vien individualiu kultūrinio vertybių ilgesiu taip giliai domėjosi gera literatūra. Ji ne tik pažinojo pasaulinius laureatų veikalus, bet turėjo ir savo nuomonę ir tikrą meninį skonį. Aš nežinau, kiek mes dar turime tokių krikščioniškos grynumo sielų — mūsų dabarties paviršutiniškame pasimetusių inteligencijų tarpe.

Kaip Marytė buvo jautri savo tėvelio nestipriai sveikatai! Tasai jos tėvas, Martynas Sumantas, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas, jau kapos metų pasiekęs ir fabriko darbą trapiom jėgom pakeldamas — perkasi naujausias poezijos knygas ir jas skaito ligi tikro įsigrėžėjimo! Pasak prancūzų priežodžio, — dievai pavydi laimės žmogui...

Kai mačiau Marytę prieš kurį laiką lietuviško pasilinksminimo salėje, ji, kaip jauna kregždė, pakilo iš vietos savo mylimo vyro kviečiama į šokį. O šiandien skaudžiai liūdna mums visiems, pilkas žemės smiltis pilant ant Marijos kapo... Ir sunkiausiai nelaimės prisilėgti ir mūsų širdingą draugiškumą reikalingi yra jos palikti artimieji — vyras Vytautas, tasai nepalyginamas tautinio darbo idealistas, tėveliai Martynas ir Ona Sumantai ir seselė Onutė.

P. J.

• Uždarus sieną Hong Konge, pabėgėliai iš Raud. Kinijos veržiasi į Portugalų salą Macao po 300-400 į dieną.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 17 D. Birželio įvykių minėjimas ruošiamas Lietuvių Bendruomenės Chicago Apygardos Jaunimo Centre 6 val. vak.

BIRŽELIO 17 D. BALFO Chicago apskrities piknikas Bučo darže, Willow Springs, Ill.

BIRŽELIO 17 D. ALVUDO vaikų festivalis prie Pramonės ir Mokslo muziejaus.

BIRŽELIO 23 D. Chicago Lietuvių Moterų Klubu Gintaro balius South Shore Country klube.

BIRŽELIO 24 D. Tėvų Marijonų Bendradarbių piknikas Clarendon Hills, Ill.

LIEPOS 8 D. Marquette Parko Namų Savininkų piknikas Bruzelienės darže.

LIEPOS 25 - RUGPIŪČIO 10 D. Tarptautinė Prekybos Paroda McCormick Place. Lietuvos skrybių organizuojamas Lietuvių Bendruomenės Chicago Apygardos.

LIEPOS 28-29 D. Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas.

SPALIO 6 D. Lituanikos skautų tunto vakaras ruošiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIO 13 D. Lietuvos Gailėtingų Seserų Sąjungos Balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 10 D. BALFO Chicago apskrities rudeninis koncertas-banketas Jaunimo Centre.

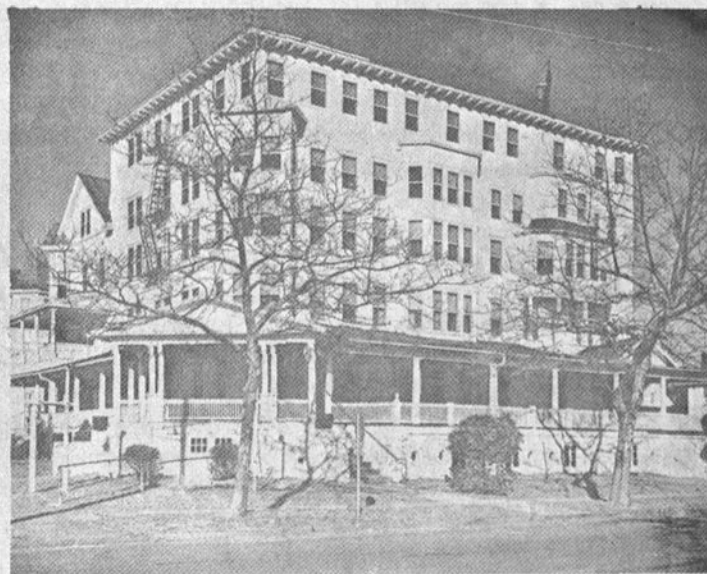
GRUODŽIO 9 D. Sol. M. Kriškauskienės rečitalis Jaunimo Centre.

• Lietuvos partizanų kovų dainos, išleistos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš ryšklos. Clevelande jas galima gauti pas Vytautą Stuogį — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; Marijų Blyną — 6823 Bayliss Ave., telef. 361-8165; Vlodą Ramanauską — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Clevelando Vyrų Oktetas atvyksta į Wellandą

Birželio 23 d. Clevelando Vyrų Oktetas, vadovaujamas R. Babicko, duos koncertą Wellande rengiamose Joninėse. Parengimas įvyksta St. Stephen's Hall, E. Main Street — Port Robinson Rd. kampas.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PRospect 4-7788

Visi maloniai kviečiami vasaros poilsiui prie Atlanto į viešbutį "Nida" Asbury Parke, N. J. 7-tos ir Park Ave. kampe, telef. PR 4-7788. Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranai ir barai. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais. Savininkai P. C. Mačiuliai.

Vertė J. P. PALUKAITIS

(28)

— Ar ji gerai ištvėrė operaciją?
— Iš karto atrodė gana kritiškai, bet dabar jos sveikata daro gerą pažangą.
— Tai senis džiaugsis, — tarė Janscis. — Ar greit jo žmona grįš į Rusiją?
— Ji niekada nevyks į Rusiją, — pasakė Reinoldas. — Ir profesorius Jeningas neturi jokio pagrindo džiaugtis. Jis tiki, kad jo žmonos būklė yra labai kritiška ir labai greitai blogėja. Jis tiki, nes jam taip sakoma.
— Ką? — Janscis pašoko, jo pilkos akys tapo šaltos ir aštrios, kaip akmuo. — Ką pasakėte? Tai tiesiog nežmoniška! Ar tikrai jūs senam žmogui pasakojate, kad jo žmona miršta?
— Jo mums reikia, būtinai reikia: mūsų mokslininkai naujajame projekte susidūrė su sunkumais, jau dešimtį savačių tiesiog nepajuda iš vietos, ir jie yra įsitikinę, kad vienintelis žmogus, galintis pagelbėti, yra Jeningas.
— Ir todėl norima iš tikrųjų naudoti piktus triukus...
— Tai gyvybės ar mirties klausimas, Jansci, — nu-traukė jį Reinoldas. — Tai kai kuriomis aplinkybėmis gali reikšti milijonų žmonių gyvybę ar mirtį. Mes turime Jeningą pargabenti į Angliją, mes esame pasiruošę paspausti kiekvieną rankeną, kuri jį paskatintų grįžti į

Angliją.

— Ar tamsta, pone Reinoldai, manai, kad tai etiška? Ar tiki, kad tai galima pateisinti...

— Ar aš tikiu ar ne, tai visiškai nesvarbu, — tarė Reinoldas. — Ne mano reikalas spręsti visus už ir prieš. Man tėra tik uždavinys; ir tą uždavinį aš, kiek galėdamas, išpildysiu.

— Pavoingas žmogus, — pastebėjo Grafas. — Aš jums iš karto pasakiau. Beatodairiškas žudikas, kuris atsitiktinai stovi tiesos pusėje.

— Taip yra, — šaltai pastebėjo Reinoldas. — Ir dar šis tas. Kaip ir daugumas gabijų mokslininkų, Reinoldas yra užtenkamai naivus ir trumparegįs, kai susiduria su dalykais, kurie yra už jo specialybės ribų. Mes žinome iš jo žmonos, kad rusai yra jam užtikrinę, jog projektas, kuriam jis dirba, būsiąs naudojamas vien tik taikiems reikálams. Ir Jeningas tiki. Jis yra įsitikinęs pacifistas, ir todėl...

— Visi tikrai dideli mokslininkai yra pacifistai savo širdies gelmėse, — pasakė Janscis, vėl sėsdamas kėdėn; tačiau jo akių išraiška tebebuvo priešiška. — Visi tikrai dideli žmonės visame pasaulyje yra pacifistai.

— Ir nenoriu to nuneigti. Aš norėjau tik paaiškinti, kad Jeningas šiuo metu yra daugiau linkęs dirbti rusams tikėdamas, kad dirba taikai, negu savam kraštui žinodamas, kad dirba karui. Tai, žinoma, dar labiau apsunkina jo paskatinimą grįžti, bet iš kitos pusės, tai dar labiau verčia panaudoti kiekvieną pasitaikiusią paspaudimo priemonę.

— Ir kas tuo atveju atsitiks su jaunuoliu, profesoriaus sūnum, žinoma, visiškai nesvarbu, — pasakė Grafas, numodamas ranka. — Kai paliečiami toki milžiniški interesai...

— Brianas, sūnus, vakar buvo Poznanėje, — nu-traukė jį Reinoldas. — Ten vyko kažkokia paroda ar kas panašaus, pirmoje eilėje jaunimo organizacijoms. Du mūsų agentai jį sekė nuo ryto iki vakaro. Rytoj prieš pietus — tai reiškia, šiandien prieš pietus — jis bus Stettine.

— Ak, taip. Bet ar neperdaug pasitikite, Reinoldai.

Tamsta nepakankamai įvertini rusų budrumą, — Grafas jį stebėjo pro stiklinės viršų. — Yra žinoma daug atvejų, kada agentai netesėjo.

— Šiuodu dar niekada nesuklupo. Tai geriausi visoje Europoje. Brianas Jeningas rytoj bus švedijoje. Patvirtinimas ateis iš Londono, Europai skirtų žinių programos rėmuose. Tik tada, kai turėsime patvirtinimą, užmegsime kontaktą su Jeningu.

— Taip, taip, — sumurmėjo Grafas. — Atrodo, kad dar ir pas jus esama šiek tiek žmoniškumo.

— Žmoniškumo! — Janscio balsas skambėjo šaltai, beveik pasityčiojančiai. — Tai nieko daugiau, kaip papildoma paspaudimo priemonė, naudojama prieš vargšą seną žmogų — ir mūsų mielo bičiulio Reinoldo darbdavys labai puikiai žino, kad Jeningas niekada nebūtų pasiruošęs pajudinti pirštą Anglijai, jei jo sūnus žūtų Rusijoje.

Grafas užsidedė kitą rudą cigaretę; jis rūkė be pališos.

— Gal ir mes su savo sprendimais esame per griežti. Galbūt šiuo atveju tautiniai interesai ir žmoniškumas eina koja kojon — aš sakau: galbūt! O kas, jei Jeningas vis dėlto atsisakys vykti kartu?

— Jis turės vykti, nesvarbu, norės ar nenorės.

— Puiku! Tiesiog nuostabu! — Grafas pašaipiai nusišypsojo. — Koks paveikslas "Pravda"! Mūsų, štai, draugas už kojų tempia Jeningą per sieną, o viršų ant-raštė: "Britų slapstasis agentas išlaisvina Vakarų mokslininką!" Ar to nesupranti, pone Reinoldai?

Reinoldas truktėlėjo pečiais ir nieko nesakė. Jis per daug aiškiai jautė, kaip labai atmosfera pasikeitė per pastarąsias penkias minutes, kokia priešiška nuotaika dabar atsirado. Tačiau jam nebuvo ko kita likę, jis turėjo Jansciui išdėstyti visas smulkmenas — to buvo reikala-ves MacIntoshas, ir tai buvo neišvengiama, norint gauti Janscio pagalbą. Ar jis pasiruošęs pagelbėti, dabar reikėjo mažų mažiausiai suabejoti, o be jo pagalbos, tai Reinoldui buvo labai aišku, nebuvo prasmės ir vargti, čion keliaujant.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Juozas Muliolis kandiduoja aukštam postui Washington

Viena iš skaudesnių Amerikos lietuvių politinio reiškinio apraiškų yra neturėjimas savo žmonių aukštesnėse JAV valdžios įstaigose. Nėra abejonės, jog mes kaip ir kitos tautybės turime žmonių, kurie yra kvalifikuoti užimti aukštesnės pozicijas ir atlikti darbus, kurie nešėtų naudą Amerikai ir pakeltų mūsų prestižą. Tačiau kai kitos tautybės turi po kelis ar keliolika savo tautiečių kongrese ar administraciniame krašto aparate, mes lietuviai savo reprezentantų neturime.

Šiuo metu yra atsiradusi proga pralaužti ledus. Subversive Activities Control Board yra atsiradusios dvi laisvos vietos, į kurias Prezidento bus paskirtas vienas demokratas ir vienas respublikonas. Tarp kitų demokratų sąraše yra pasiūlytas ir Joseph P. Mull — Juozas Muliolis. Jį Prezidentui rekomendavo nuosirdus lietuvių ir asmeniškai J. P. Mull draugas Ohio senatorius Young bei Clevelando kongresmanai Vanik ir Feighan.

Kandidatas į šią svarbią vietą Joseph P. Mull yra Amerikos lietuvis, nuosirdžiai remias lietuviškuosius reikalus, vienokiu ar kitokiu būdu talkinas Clevelando lietuviškajai visuomenei jos veikloje ir gyvenime. Jis yra baigęs Ohio State University, antrajame pasauliniame kare tarnavęs JAV armijoje kaip artilerijos pulkininkas leitenantas. Jau ilgą metų eilę jis priklauso Cuyahoga apskrities (Clevelando) demokratų vykdomajam komitetui ir yra apskrities lietuvių demokratų klubo pirmininkas.

Lietuviams turėjimas savo žmonių aukštesnėse valdžios sferose turėtų būti svarbus klausimas. Kontaktai su JAV vyriausybe bus mums lengvesni, kai mes turėsime lietuvių ar jiems palankių žmonių, kurie valdžios sferoms nebus svetimi. Toks kontaktas jau dabar palengvins visą eilę Lietuvos laisvinimo žygių. Iš kitos pusės ateitis mums nežinoma. Galimas dalykas, jog ateis laikas, kai vienas ar kitas aukštųjų pareigų lietuvis mūsų laisvės bylai galės pasitarnauti geriau negu bet kas kitas.

Svarbu tat paremti lietu-

vį kai jis tokiai vietai kandidatuoja. Pavienių asmenų ir organizacijų laisakai šiuo atveju turėtų labai didelės reikšmės. Rašykite juos Hon. Lawrence O'Brien, Special Assistant to The President, The White House, Washington 25, D. C.

• **LB Clevelando II-sios apylinkės** naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: Mečys Aukštuolis — pirmininkas, Ona Jokubaitienė — vicepirmininkė, Henrikas Pikturna — sekretorius ir kultūrinių reikalų vadovas, Algirdas Širvaitis — išdinininkas ir jaunimo reikalų vadovas, Jonas Žagarskas — solidarumo įnašų vadovas, Feliksas Baranauskas — kartotekos vedėjas.

• **Vaidotas Augis ir Benediktas Grigaliūnas** baigė Benediktinų gimnaziją. Benediktas Grigaliūnas už gerą mokymąsi gavo specialų pažymėjimą.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 17 D. Ramovės gegužinė įvyks Neurų ūkyje 2 val. P.P.

LIEPOS 28 D. T.G. Radijo vakaras Lake Shore Country Club salėje.

RUGPĖČIO 5 D. 10-ji Lietuvių Diena Neurų sodyboje. Rengia LB Clevelando 1-os Ap. V-ba.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Birutės Draugijos parengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Maironio kūryboje" - akademinis minėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

SPALIO 6 D. Vlado Braziulio vad. dramos studijos rengiamas draminis Stasio Pilkos rečitalis.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Maironio Garbei - paskaita, Čiurlionio Ans. koncertas ir pobūvis Naujos parap. salėje.

• **2 šeimų, 7-6 kamb. ir 4-3 mieg. mūrinis namas su krautuve; gazonais, pečiais, 3 garažais. Parduoda savininkas.** Kaina \$16,700. 1248 East 79 gt. HE 1-2590.

Mūrinis 2 šeimų namas po 6 kambarius bute

Visai arti prie Euclid g.; 2 gaso pečiai, automatiniai vandens tankai; 2 garažai. Prašo 19,500 dol.

J. Širvaitis
Wm. T. Byrne Real Estate
1535 Hayden Ave.
Tel.: įstaigoje — MU 1-6100
Namuose — KE 1-4080
(66, 67, 68)

L. V. S. "RAMOVĖ" CLEVELANDO SKYRIUS RUOŠIA

GEGUŽINĖ

ŽURNALUI "KARIUI" PAREMTI š. m. birželio mėn. 17 d., 2 val. p. p., Neurų ūkyje.

Maloniai visus kviečiame dalyvauti. Programoje: Sportinio šaudymas, jaunimui komiški žaidimai.

Gausi loterija, veiks bufetas, bus muzika.

Skyriaus Valdyba

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

Įvykusiame Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkime dr. V. L. Ramanauskas "išprovokavo" aukojimą Lietuvii Fondui, pirmas paaukodamas 1000 dolerių. Jo pavyzdžiu greit pasekė susirinkime dalyvavę kiti daktarai. Nuotraukoje dr. V. Ramanauskas (kairėje) teikia Lietuvii Fondo Valdybos pirmininkui T. Blinstrubui auką. Dešinėje stovi Ohio Lietuvių Gydytojų D-jos pirm. dr. J. Stankaitis.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Ohio gydytojai paaukojo Lietuvii Fondui 6,000 dolerių

Birželio 2 d. Aldonos ir dr. Johno Sandargų namuose įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų D-jos šiuo metų 2-asis trimestrinis susirinkimas. Svarstyta buvo Amerikos ir Kanados lietuvių gydytojų 50 metų veiklos sukaktuvinio leidinio išleidimo klausimas. Svečių tarpe buvo: dr. B. Matulionis iš R. I., dr. Sungaila - Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, iš Toronto, dr. P. Kisieliū, dr. A. Razma, T. Blinstrubas ir adv. A. Kėželis iš Chicagos. Visi svečiai - Amerikos Lietuvių B-nės Tarybos suvažiavimo Clevelande dalyviai.

Apie Lietuvii Fondo tikslus, reikalingumą, organizaciją, atliktus iki šiol darbus, apie fondo teisingą padėtį kalbėjo dr. A. Razma - Lietuvii Fondo Tarybos pirmininkas, T. Blinstrubas - L.F. Valdybos pirmininkas, ir adv. A. Kėželis - L.F. teisinis kurėjas ir patarėjas. Šia proga po \$1,000 paaukojo gydytojai: J. Balčiūnas, A. Baltruške, E. Lenkauskas, V. L. Ramanauskas, J. Skrinška, ir J. Stankaitis. Jau anksčiau paaukoję šiam pat tikslui draugijos nariai: dr. Vl. Adomaitis ir dr. R. Gineitis. Tuo pat metu Moterų Pagalbinė Draugija turėjo savo susirinkimą. Po abiejų susirinkimų malonūs šeiminkai visus gražiai priėmė. Dalyvavo 35 asmenys. (vjr)

Po tikslantį dolerių paaukojo Lietuvii Fondui Clevelando gydytojai. Iš kairės LF valdybos pirm. T. Blinstrubas, dr. E. Lenkauskas, dr. A. Baltruške, dr. V. Ramanauskas, dr. J. Balčiūnas, dr. J. Stankaitis, dr. A. Razma - LF Tarybos pirmininkas. Nuotraukoje trunksta dr. J. Skrinškos. V. Pliodžinsko nuotrauka

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuvėms ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

FILATELIJOS KAMPELIS (7)

ANTANAS BERNOTAS

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBES išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Š.m. balandžio 11 d. - 4 c. su žinomo politiko ir buv. valstybės sekretoriaus Charles Evans Hughes (1862-1948) atvaizdu. Ženklas spausdintas juodai ant rusvo popierio.

Jam esant valstybės sekretorium, Lietuva 1922 m. buvo pripažinta de jure, taigi šiemet yra to įvykio 40 metų sukaktis.

2. Balandžio 25 d. - 4 c. Seattle, Wash., Pasaulinės Parodos atidarymo proga su aukščiausios tos parodos pastato - "Erdvės Adatos" vaizdu. Ženklas spausdintas tamsiai mėlyna ir raudona spalvomis.

3. Balandžio 30 d. - 4 c. 150 metų sukaktis paminėti, kai Louisiana buvo priimta į sąjungą. Pašto ženkle matome pro apsamanojusių medžių tarpą senovinį dviejų kaminų garlaivį, plaukian-

• **Our Lady of Perpetual Help** off Neff Rd. 3 bedrooms, full basement, double garage — overlooking the lake.

Ask for Tom Severovich
Multiple Realty
819 E. 185th WH 4-1805
(65, 66, 67)

McDonald's

TRIPLE-THICK

MILK SHAKES 3 FLAVORS

- ★ Strawberry
- ★ Chocolate
- ★ Vanilla

STILL
JUST 20c

16910 LAKE SHORE BLVD.
(Cor. East 169th St.)

tį Mississippi upe. Ženklas spausdintas raudona, žalsvai juoda ir šviesiai mėlyna spalvomis.

Louisiana buvo suorganizuota 1803 m. iš prancūzų atpirktų žemių ir 1812 m. balandžio 8 d. priimta į sąjungą kaip 18 valstija. Jos sostinė yra Baton Rouge miestas.

4. Gegužės 20 d. - 4 c. taip vadinamo "Homestead Act" 100 metų sukaktis paminėti. Piešinys - naujakurių pora prie savo pačių susiremtos lūšnelės. Ženklas spausdintas melsvai pilka spalva.

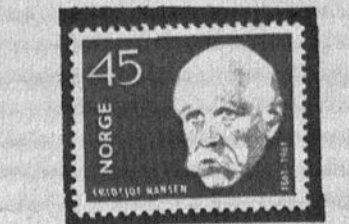
Remiantis šiuo aktu, pasirašytu prez. Abraham Lincoln, kiekvienas Amerikos pilietis, sulaukęs 21 m. amžiaus, turėjo teisę gauti 160 akrų valstybinės žemės ir joje įsikurti. Sumokėjus menkus mokesčius ir atlikus tam tikras sąlygas, žemė po 5 metų perdavo naujakurio nuosavybėn.

KANADA š.m. gegužės 3 d. išleido 5 c. pašto ženklą, kuriuo paminima Red River Settlement 150 metų įsteigimo sukaktis. Ženkle matome lordo Thomas Douglas Selkirk (1771-1820) atvaizdą ir sėjantį škotą šalia Fort Douglas įtvirtinimų. Ženklas spausdintas ruda ir žalia spalvomis.

Lordas Selkirk, vadovaudamas Hudson's Bay kompanijai, XIX šimt. pradžioje Prince Edward saloje įkurdino apie 800 naujakurių, o vėliau, pradėdamas 1812 m., Raudonosios Upės slėnyje, dabartinėje Manitobos provincijoje, šalia Fort Douglas dar apie 100 škotų kilmės naujakurių. Raudonosios Upės nausėdijos taip išsiplėtė ir praturtėjo, kad dabar šie rajonai yra laikomi "pasaulio grūdų aruodu".

NORVEGIJA išleido 45 ir 90 oere pašto ženklus savo žymaus mokslininko, keliautojo ir diplomato Fridtjof Nanseno pagerbimui.

Fridtjof Nansen (1861 - 1930) nuo 1882 m. kelis kartus lankėsi Grenlandijoje, tyrinėdamas gamtą ir gyventojus. 1893-1914 m. laikotarpyje vėl keliavo Arktikos ledynuose, Špicbergeno salose bei šiaurės ir rytų Sibire. 1918 m. pakviestas vyriausiu Tautų Sąjungos komisaru karo belaisvių ir pabėgėlių reikalams. 1921-23 m. lankėsi Rusijoje ir suorganizavo tarptautinę pagalbą badaujančioms Pietų Rusijos ir Pavolgio sritims. 1923 m. apdovanotas Nobelio taikos premija. Jo rūpesčiu buvo įvesti taip vadinami "Nanseno pasai" pabėgėliams, negalintiems grįžti į savo kraštus.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Įicensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Bronius Bieliukas ir Henrikas Žemelis**, Lietuvių Rezistencinės Santarvės Centro pareigūnai, birželio 2-3 d. lankėsi Kanadoje ir su Toronto LRS pirmininku Aug. Kuolu aptarė LRS suvažiavimo detales. Suvažiavimas nutarta šaukti rugsėjo 1-3 dienomis Wasagoje, kuriame dalyvautų Kanados ir JAV LRS nariai.

Svečiai po pasitarimo buvo užvažiavę pas A. Statulevičių prie Simkoe ežero, kur tuo pačiu metu Lietuvių Tautinės S-gos Toronto skyriaus nariai turėjo išvyką ir pasitarimą.

• **Dail. K. Zapkaus** meno parodos atidarymas įvyks birželio mėn. 16-24 d.d., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre. Jaunasis dailininkas Syracuse universitete gavo tapybos magistro laipsnį (M.F.A.) ir šiais metais išvažiuoja į Europą gilinti studijų pasinaudodamas Ryerson Foreign Travel Fellowship stipendija.

• **St. Vidmantas**, Melrose Park, Ill., mokėdamas už Dirvą, prisiuntė ir \$5.00 auką.

• **J. Kumpikas**, Richmond Hill, mokėdamas už Dirvą, prisiuntė ir \$2.00 auką.

• **T. Bukaveckas**, Chicago, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė ir \$3.00 auką.

PADIDINO VILTIES DRAUGIJOS ĮNAŠUS

Vilties Draugijai padidino įnašus ar naujai įstojo šie nariai:

ALT S-gos 11 skyrius, Richmond Hill, N. Y. — \$100.00.

Tina Traun, Cheltenham, Pa. — \$10.00.

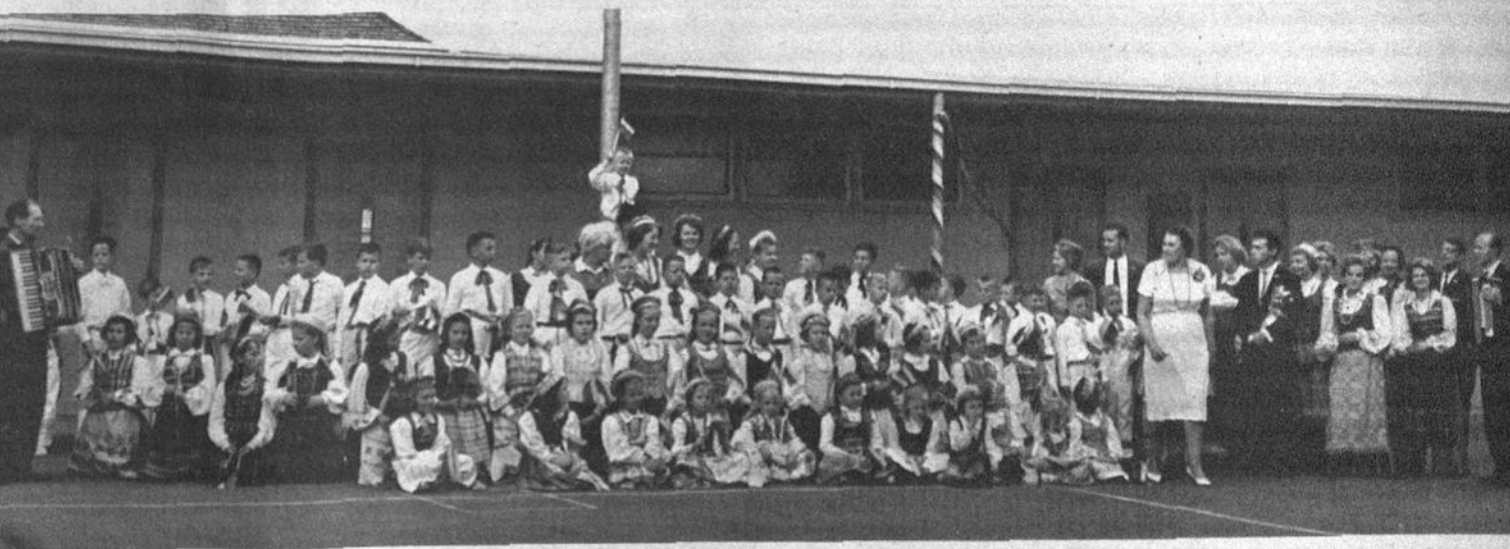
LIETUVIŲ EKSKURSIJA EUROPON

Visi keleiviai, dalyvaujantieji lietuvių ekskursijoje į Europą, liepos 25 — rugpjūčio 16 d. privalo užsiregistruoti iki birželio 18 d.

Primenama, kad keliaujantieji turi paskubėti su tvarkyti dokumentus. Ekskursija vyksta S A B I N A Oro Linija.

Dėl informacijų ir registracijos: **Lithuanian Catholic Religious Aid**, 225 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVERgreen 4-1984.

• Į Lietuvių Fondą įstoja nariais ne vien pavieniai asmenys, bet ir organizacijos. Lietuvių Bendruomenė rodo ypatingą dėmesio Lietuvių Fondo stiprinimui. Tuo tikslu atskiri Lietuvių Bendruomenės organai ir padaliniai įstoja į Lietuvių Fondą pilnateisiais nariais. Šiuo metu įstojo nariais: JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba, įnešdama \$786.05, Rochesterio

aplinkė \$400.00, Clevelando II aplinkė \$200.00, Waukegano apyl. \$200.00, Waterburio apyl. \$100.00.

• **St. Virpša**, Chicago, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

• **A. Baltrukėnas**, Akron, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

NEW YORK

Susirinkimas pasaulinės parodos reikalais

Platus organizacijų atstovų bei visuomenės veikėjų susirinkimas šaukiamas šeštadienį, birželio 16 d., 6 val. Atletų klubo salėje, 1332 Halsey St., Brooklyn. Čia bus diskutuojama lietuvių dalyvavimas pasaulinėje parodoje 1964 — 1965 m. Be New Yorko atstovų susirinkime dalyvaus taip pat ir Connecticut ir New Jersey lietuviai.

Susirinkimą kviečia Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba.

Po susirinkimo bus rodoma brolių Motužų spalvuota filmas apie Amerikos lietuvių dalyvavimą pasaulinėje parodoje 1939 m.

Susirinkime kviečiami dalyvauti visuomenininkai ir organizacijų atstovai iš visų trijų valstybių.

RACINE

ĮŠRINKO NAUJA VALDYBA

Birželio 3 d. jaukioje Dargių sodyboje, Mequon, Wis., įvyko ALTS-gos Wisconsin skyriaus narių susirinkimas, kuriame susipažinta su CV aplinkraščiais ir pasisakyta bei padiskutuota dėl juose keliamų klausimų. Ypač susirinkimo dėmesį patraukė siūlymai, kurie liečia ALT reformą. Taip pat išrinkta nauja skyriaus valdyba: P. Petrušaitis-pirm., L. Dargis-vicepirm., Ant. Mikus-sekr. ir Vl. Skirmuntas-izd.

Po susirinkimo šeimnininkai visus dalyvius skaniai pavaišino už ką jiems sugiedota "Ilgiausių metų..." ir įteikta LNF leidinys "Laisvės kovų dainos". Susirinkime ir pobūvyje dalyvavo ir narių šeimos.

JONINĖS

DLK Kęstučio šaulių kuopa minės tradicinę lietuvių šventę Jonines, kurios yra pravedamos kasmet nuo kuopos įsisteigimo. Joninių laužas bus kurenamas Minkauskio parke tarp Racine ir Kenoshos. Programą atliks Vytauto Didžiojo šaulių kuopos meno sekcija ir tautinių šokių gru-

VIRŠUJE: Los Angeles lietuvių jaunimo šventės birželio 3 d. programos išpildytojai su mokytoja Ona Razutiene (dešinėje su balta suknele).

L. Kančausko nuotrauka

LIETUVIŠKOS ŠIRDIES FONDUI AUKOJO

Kanada — J. Cicėnas, Vincas Barvydas; So. Boston, Mass. — Ig. Vilėniškis, N. Antanavičius, J. Mikalauskas; Waterbury, Conn. — Ig. Končius; New Haven, Conn. — M. Vaišnys; New York, N. Y. — K. Kraučiu-nas; Lyons, N. J. — John J. Birbilas; Newark, N. J. — J. Kralikauskas; Philadelphia, Pa. — E. A. Veisai; Cheltenham, Pa. — Valentina Traun; Cleveland, Ohio — L. Nagevičius, V. Senkus, S. Pladys, Ed. Steponavičius; Columbus, Ohio — Pr. Visockis; Chicago, Ill. — T. Jurcys, J. Deme-reckis, R. ir Br. Kasakai-čiai, J. Jurkūnas, Dr. V. Tauras, Dr. L. A. Durda; Clarendon Hills, Ill. — T. Varanka; Detroit, Mich. — P. Vedeika, J. Rekašius; Bloomfield Hills, Mich. — V. Lingis; Grand Rapids, — Pr. Tarūta.

14 asmenų prašė pavadinti neskelbti. Suaukota — \$246.00. Iš pirmiau — \$667.

Ištrauka iš vieno laiško: "Gyvenu tik iš senatvės pensijos (76 metų). Dėlto pinigų turiu labai akylai skaičiuoti. Čia..."

Aukotojams širdingai dėkui... J. J. Bachunas

pė. Tikimasi, kad ir daugiau chigagiečių atvyks pabendrauti su wisconsiniečiais.

ŠAULIŲ VEIKLA

DLK Kęstučio šaulių kuopa visuotiname narių susirinkime, kuris įvyko gegužės 27 d., išrinko naują valdybą: Br. Juška - pirm. Ant. Novickas - vicepirm., St. Petrušaitienė - sekr., Vl. Vilcinas - izd. ir Regina Palaitytė - jaunimo vadovė.

Kuopa yra viena iš veiklesnių šaulių vienetų JAV. Ji neseniai pravedė LEST korespondencinį atstovų suvažiavimą.

BIRŽELIO MINĖJIMAS

ALT Racine skyrius birželio mėn. 17 d., 3 val. p.p., ruošia Birželio įvykių minėjimą. Minėjimas vyks šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 815 Park Ave. Jame dalyvaus estų ir latvių atstovai.

Ižadų belaukiant. Novicijos ses. Aušra Gataveckaitė ir ses. Marytė Saulaitytė Putnamo vienuolyno sode.

B. Kerbelienės nuotrauka

B. Kazlauskaitė, D. Razutytė ir G. Gustaitė Los Angeles lietuvių jaunimo šventėje deklamuoja.

L. Kančausko nuotrauka

Prezidento Antano Smetonos monografijai garbės prenumeratos ir paprastos prenumeratos jau renkamos.

Garbės prenumerata — \$25.00 ir daugiau. Paprasta prenumerata — \$10.00.

Norintieji tą didelį leidinį užsiprenumeruoti, čekių siųskite Dirvai.

Garbės prenumeratoriai gaus geresniais viršeliais įrištą numeruotą leidinį su pažymėta savo pavarde.

Pats laikas jau dabar užsiprenumeruoti ir tuo paremti monografijos leidimą.

WATERBURY

Trėmimų minėjimas

Waterbury ALT ruošia Baisiojo Birželio minėjimą orui esant minėjimas įvyks atvirame ore prie šv. Juozapo parapijos mokyklos, John St. Lyjant, minėjimas įvyks mokyklos salėje.

Minėjimo pradžia 8 val. 45 min. p. p. padedant vainiką prie kryžiaus (prie senos mokyklos). 7 val. p. p. pamaldos šv. Juozapo bažnyčioje ir 7 val. 30 min. iškilmingas minėjimas.

Ta proga kalbą pasakys JAV kongresmanas John S. Monagan, LLK narys Kipras Bielinis ir vietos burmistras Edward D. Bergin.

Programą išpildys parapijos mokyklos mokinių choras seselės Lucille Joseph vadovaujamas ir parapijos suaugusių choras vadovaujamas muz. Aleksandro Aleksio.

Vietos ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai minėjime dalyvauti.

PHILADELPHIA

• Birželio deportacijų minėjimas įvyks šių metų birželio 17 dieną, sekmadienį, 12 val., tuojau po pamaldų, šv. Kazimiero parapijos salėje, 324 Wharton Street. Dr. Juozas Pajaujis iš Washingtono pasakys pagrį-

dinę kalbą. Taipogi bus meline dalis.

Lietuvių visuomenė kviečiama šiame minėjime dalyvauti.

• **Lietuvių Bendruomenės Diena** įvyks sekmadienį, birželio mėnesio 24 dieną, 12 val. Ciapo (Czapkewicz) sode, 121 Stanley Avenue, Bellmawr, New Jersey. Bus geras bufetas, gėrimai, šokiai ir žaidimai.

Važiuoti iš Philadelphia: per Walt Whitman tiltą, North-South Freeway maždaug 5 mylias iki Creek Road išvažiavimo, nuo ten sekti ženklus.

Važiuoti iš tolimesnių vietovių: New Jersey Turnpike iki Exit No. 3, iš ten į Bellmawr, New Jersey, tik apie 5 min.

Lietuvių visuomenė ne tik iš Philadelphia, bet ir iš visų artimesnių ir tolimesnių vietovių kviečiama į šį malonų ir jaukų rengimą atvykti. Visi atvažiuokite — pasilinksminsite, nepasigailėsite.

KAS DIRVOS NESKAITO — DAUG NUSTOJA!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KANDIDATĖS Į GROŽIO KARALAITES. Birželio 3 d. Jaunimo Centre Chicagoje buvo renkamos kandidatės į grožio karalaites atstovauti Lietuvą Tarptautinėje Parodoje Chicagoje. Rinkimų komisija parinko kandidatę Dalią Šulaitytę, Izoldą Bendoraitytę ir Laimą Poskočinaitę, kurios dar kartą turės stoti prieš Tarptautinės Parodos komisiją, kuri išrinks "Miss Lithuania". Nuotraukoje konkurse dalyvavusios lietuvaitės. Iš kairės: Vida Krištolaitytė, Laima Poskočinaitė, Dalia Šulaitytė, Gražina Juškaitė ir Joana Vasikevičiūtė. Trūksta Izoldos Bendoraitytės. Užpakaly stovi komisijos nariai: Bronius Nainys, Leokadija Brazdienė, Aleksandras Marčiulionis, praeitų metų Miss Lithuania Genė Antanaitytė ir Vytautas Kaveckas.

Vyt. A. Račausko nuotrauka

A. A. MARIJAI ALEKSADRŪNIENEI

mirus, jos vyrui L. A. Lietuvių Tautinių Namų valdybos pirmininkui VYTAUTUI ALEKSANDRŪNUI, ir jos tėveliams ir sesutei ponams SUMANTAMS, gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

A. Valavičių ir R. Ringių šeimos

Mielam

VYTAUTUI ALEKSANDRŪNUI,

jo mylimai žmonai MARIJAI mirus, reiškiamo gilią užuojautą

Tadas ir Mara Jurciai